Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság
www.gyogyszeresztortenet.hu
2020 április 25.

A Dr. Wander Gyógyszer- és Tápszergyár Rt. reklám képeslapjai 1933-ból

dr. Dobson Szabolcs

Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság

Magánadományként kerültek a kecskeméti Katona József Múzeum gyűjteményébe 1985-ben a Dr. Wander Gyógyszer- és Tápszergyár Rt. orvosok számára küldött reklám képeslapjai 1933-ból (a képeslapokat lásd a cikk cégén mellékelve). E képeslap-sorozat egyik oldalán egészségügyi témájú szobrokat, festményeket láthatunk, míg a lapok másik oldalán a rövid szövegek a régi időkre való utalást követően ismertetik a Dr. Wander gyár (a jelenlegi Egis gyógyszergyár jogelődje) gyógyszereit, mintegy a modern, haladó orvostudomány képviselőiként.

Ki volt Dr. Wander, a képeslapok aláírója?

Ha megnézzük a Dr. Wander gyár 1933. évi vezetőségének névsorát, látjuk, hogy a részvénytársaság elnöke dr. Albert Wander svájci gyógyszerész és vegyész, míg az alelnök-vezérigazgató Balla Sándor magyar gyógyszerész volt (l. a fényképeket) (1,2, 3).

A céget 1913 február 19-én alapították ők ketten. A termelés 1914 első hónapjaiban indult meg a budapesti (kőbányai) Keresztúri úton és folyamatosan fejlődött, mind volumenben, mind portfolióban. 1932-ben felépült a cég első kutatólaboratóriuma is (2).

Albert Wander a híres svájci Wander család tagja volt, a Wander AG tulajdonosa (édesapja, Georg Wander alkotta meg az Ovomaltine tápszert 1904-ben) (3).

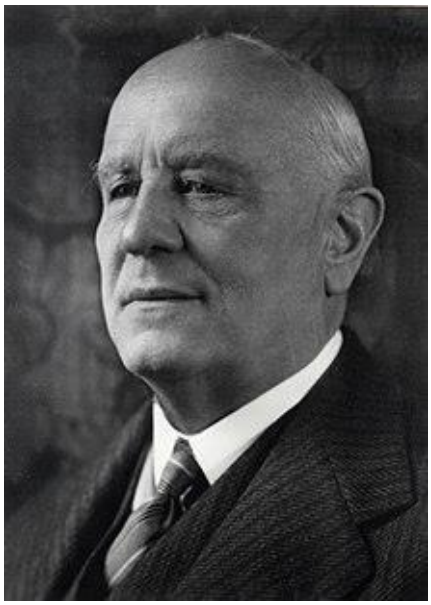

dr. Albert Wander (1867-1950)

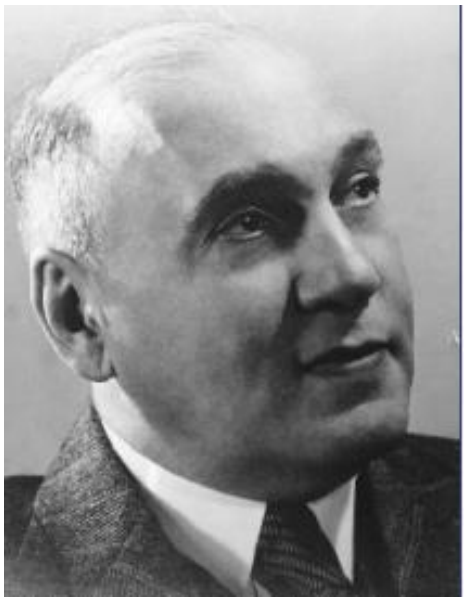

Balla Sándor (1881-1954)

A képeslapokon szereplő készítményekről

A négy képeslapon az alábbi készítmények reklámja szerepel:

Hordenzym tápcukor: alacsony hőfokú eljárás mellett készült, 67,28% maltózt és 30,94% dextrint tartalmazott. A benne levő dextrin a maltóz hashajtó hatását egyensúlyozta. Mesterségesen táplált csecsemőknek adták. Hígított tehéntejben oldva anyatejpótló volt újszülöttkortól (4).

Agatheosan drazsé: összetétele: teobromin 0,25 g, fenobartitál 0,02 g, nitroglicerin. 0,0005 g, saccharum album 0,236 g, talcum venet. ad 0, 6 g drazsénként (5). 1928-tól került forgalomba, lila színű drazsék formájában (6). Javallatai közé tartozott a vérnyomáscsökkentés, angina pectoris, stenocardia, arteriosclerotikus álmatlanság, neurosis cordis (6, 7). Az 1980-as évek végéig volt forgalomban.

Asthmamid drazsé és Asthmatrop drazsé

Az Asthmamid drazsé összetétele: teofillin 0,2 g, amidazofen 0,2 g, papaverin 0,04 g, atropin-szulfát 0,0003 g, fenobarbitál 0,03 g, saccharum album 0,188 g, talcum venet. 0,031 g, amylum tritici ad 0,75 g drazsénként (5). Javallata: asthma bronciale, migraine. Az asthmás rohamok számát csökkenti (7). 1930-ban került forgalomba (8, 9) és az 1980-as évek végéig használták.

Az Asthmatrop drazsé összetétele: teofillin 0,2 g, papaverin 0,04 g, atropin-szulfát 0,0003 g, fenobarbitál 0,03 g, saccharum album 0,121 g, talcum venet ad 0,5 g drazsénként (5). Tekintettel arra, hogy egyes asthma bronchialeben szenvedő betegek az amidopyrinnel szemben érzékenységet mutattak, az Asthmamid összetételét amidopyrin nélkül Asthmatrop néven is forgalomba hozták, szintén 1930-tól (9). Az Asthmatrop drazsé 1952-ben már nem szerepelt az engedélyezett gyógyszerek között (7).

Digistrochin drazsé: összetétele: Digit. fol. titr. pulv. 0,03 g (= 0·3 IE), kinin-szulfát 0,05 g, sztrichnin-nitrát 0,001 g, scillae bulbus glykosida 0,005 g, saccharum album 0,064 g, talcum ad 0,16 g drazsénként (5). Javallatai: a myocardium megbetegedései, arrythmiák, fertőző betegségek után fellépő szívizomzavarok. Az engedélyezett gyógyszerek 1952-es kötetében szerepelt utoljára. Forgalmazását tehát valamikor 1952-1956 között megszüntették (7).

Melléklet: a Wagner cég reklám képeslapjai

<u>Hordenzym tápcukor</u>

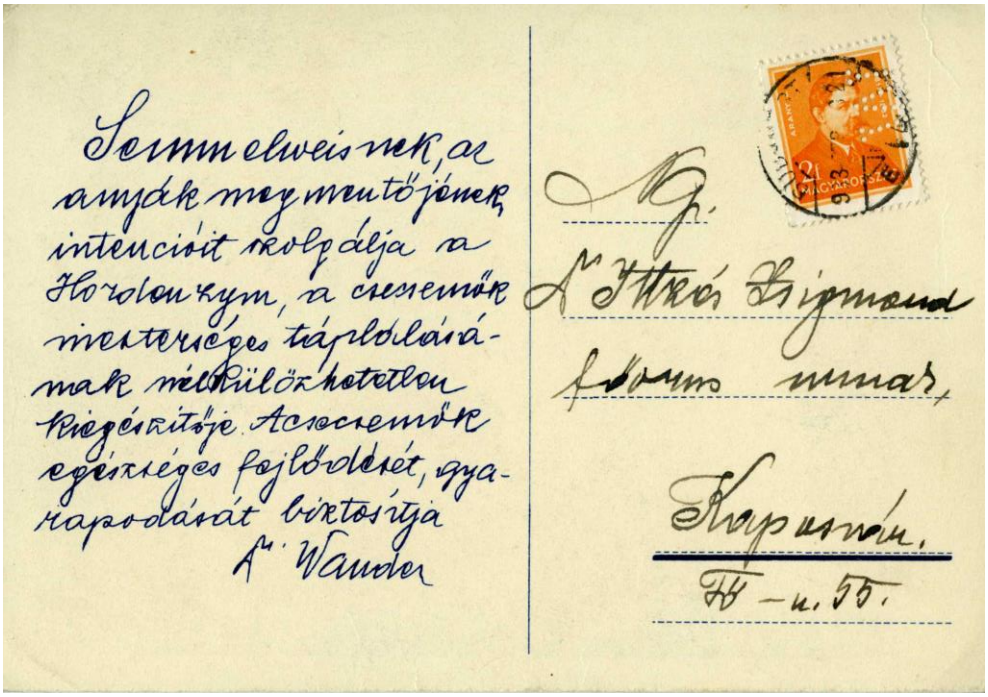
Semmelweisnek, az anyák megmentőjének intencióit szolgálja a Hordenzym, a csecsemők mesterséges táplálásának nélkülözhetetlen kiegészítője. A csecsemők egészséges fejlődését, gyarapodását biztosítja
A. Wander

Dr.
Sztrókó Zigmond
főorvos úrnak,
Kapuvár.
Fő-u. 55.

Agatheosan drazsé

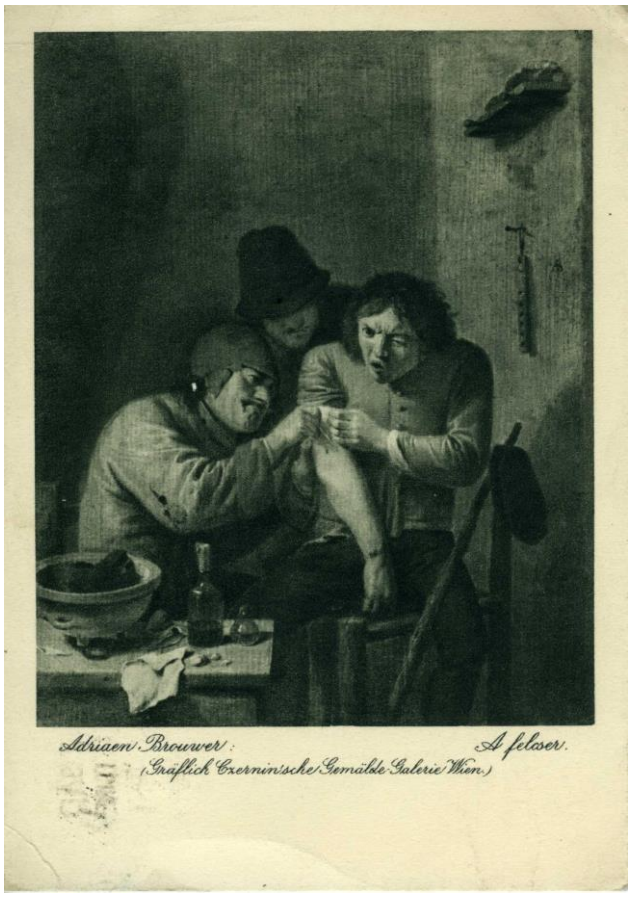

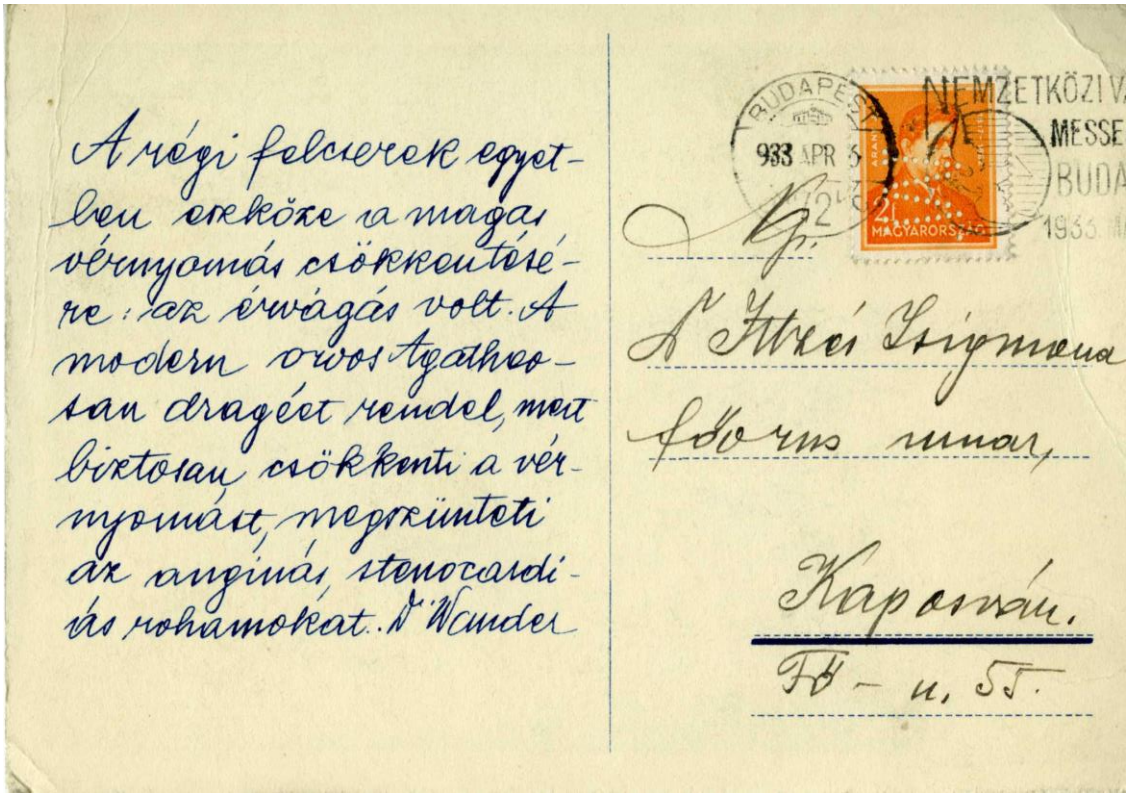
A régi felcserek egyetlen erköze a magas vérnyomás csökkentésére: az érvágás volt. A modern orvos Agatheosan dragéet rendel, mert biztosan csökkenti a vérnyomást, megszünteti az anginás, stenocardiás rohamokat. Dr Wunder

Dr Ittzés Zsigmond
főorvos úrnak,
Kaposvár.
Fő-u. 55.

Asthmamid drazsé és Asthmatrop drazsé

Az asthmás rohamok-
tól kimerült beteg há-
lás orosmak, ha
nyugalmát biztosítja.
Asthmamid és Asthma-
trop adagolása roham-
mentessé teszi az éj-
szakát, gyógyítják az
asthma bronchialét.
Dr Wander

BUDAPEST
933 IÁJ 22

Dr. Kiss Zsigmond
főorv. urnak,
Kaposvár.
Fő – u. 55.

Digistrochin drazsé

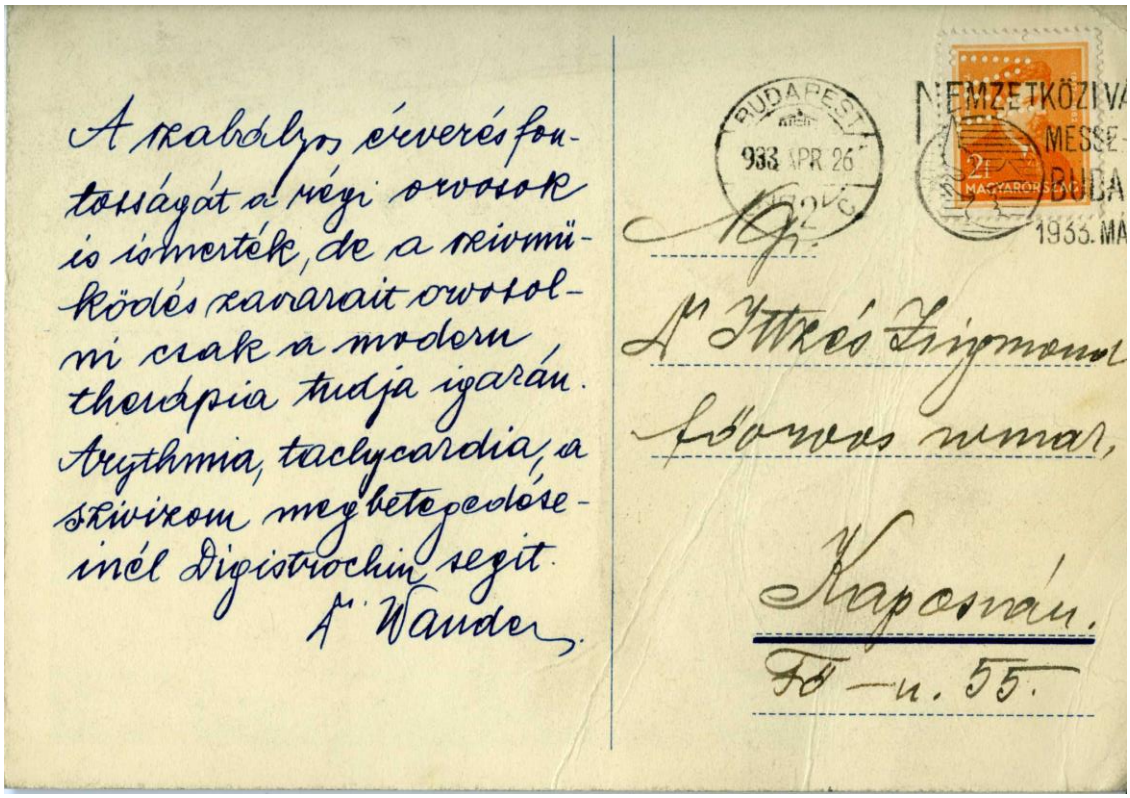

Irodalom

1. *Berényi S* (főszerk.): Nagy Magyar Compass 1933-1934 (LVII. évfolyam). II. rész: Iparvállalatok. 431 o. Budapest, 1933
2. *Orosz, A.:* Százéves az Egis gyógyszergyár. Évszázados múlt, nyolcvanéves kutatómunka. Gyógyszerészet 57. 346-351; 354. 2013.
3. *Thut, W.:* Vom Zwei-Mann-Labor zum Weltkonzern. Verein für wirtschaftshistorische Studien, Zürich (Schweiz), 2005; ISBN 3-909059-29-5
4. *Galaguta N.:* A dystrophiás csecsemők Hordenzymmel való táplálásáról. Budapesti Orvosi Újság 15, 476-477 (1929)
5. A Magyarországon forgalombahozalalra engedélyezett, törzskönyvezett gyógyszerkészitmények hivatalos jegyzéke (lezárva: 1943. évi június hó 26.-án; árak lezárva: 1943. évi november 5.-én) és annak l. számú pótlása (lezárva 1943. évi november hó 13.-án). Összeállította és kiadja a M. Királyi Országos Közegészségügyi Intézet, Budapest, 1943. http://www.gyogyszeresztortenet.hu/wp-content/uploads/2017/04/Gy%C3%B3gyszerk%C3%A9sz%C3%ADtm%C3%A9nyek-III.-hivatalos-jegyz%C3%A9ke.pdf
6. *Bonis I.:* Új vérnyomáscsökkentő szerrel szerzett tapasztalatok. Orvosi Hetilap 72 (45), 1267-1268 (1928)
7. Tájékoztató a gyógyszerkészítmények rendelésére. Egészségügyi Kiadó, 1952. http://www.gyogyszeresztortenet.hu/wp-content/uploads/2017/04/T%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3-a-gy%C3%B3gyszerk%C3%A9sz%C3%ADtm%C3%A9nyek-rendel%C3%A9s%C3%A9re-I.-kiad%C3%A1s.pdf
8. *Hajós K.:* A purinszármazékok jelentősége az asthma bronciale kezelésében. Orvosi Hetilap 74 (5), 18-20 (1930)
9. Új gyógyszer az asthma bronchiale kezelésére. Budapesti Orvosi Újság 15, 424 (1930)